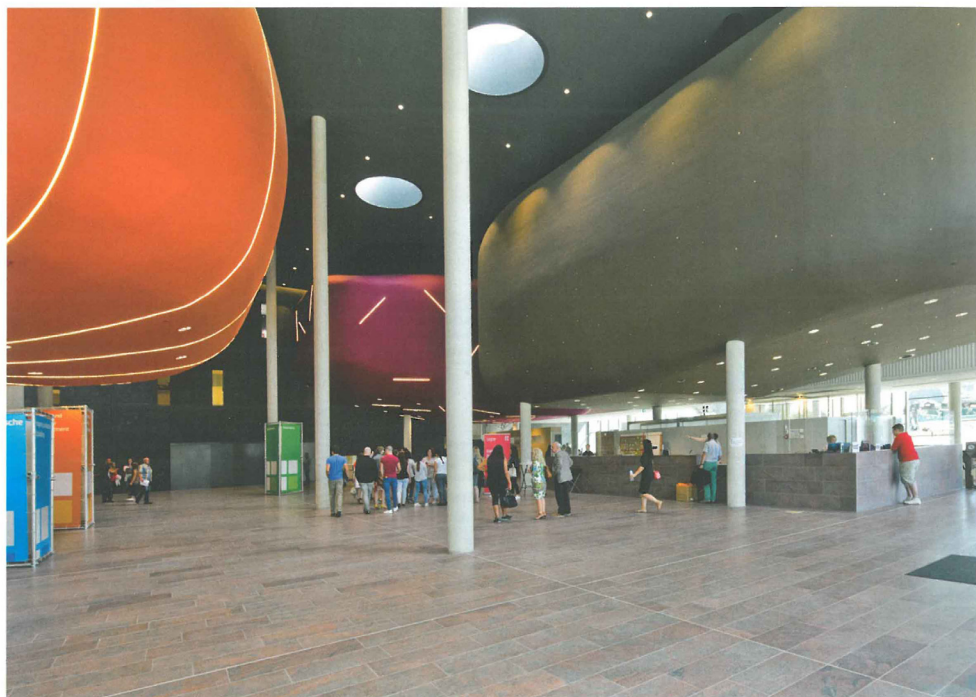

Gekleurde blobs als eyecatchers

Ligne Sittard

TEKST Wilbert Leistra

Luxe appartementen, zorgwoningen, winkels, een museum, een bibliotheek, een filmhuis en een hogeschool. Al deze functies zijn samengevoegd in de twee gebouwen van Ligne in Sittard. In deze projectbeschrijving beperken we ons tot het noordelijke deel. Direct bij binnenkomst in de enorme hal vallen drie zwevende 'bollen' op, twee hele en een halve. Verantwoordelijk voor de volledige opbouw en afwerking van deze eyecatchers – de paarse, grijsbruine en oranje blob – is Gepla uit Elsloo.

De zon brandt genadeloos op de hoofden van de werklieden die de bestrating aanleggen. De bewakers van het terrein staan onder parasols. Vrachtwagens leveren meubilair. De tijd begint te dringen, want een van de gebruikers van Ligne in Sittard heeft een strakke deadline; het begin van het studiejaar is aanstaande. Vanaf september lopen 3.500 studenten van Zuyd Hogeschool door de ingang van het nieuwe pand. Bijna vierhonderd medewerkers van de

hogeschool worden er ook gehuisvest. Op de gevel van het pand staan de andere gebruikers van het noordelijke pand: Hogeschool, Museum, Filmhuis.

Foyer

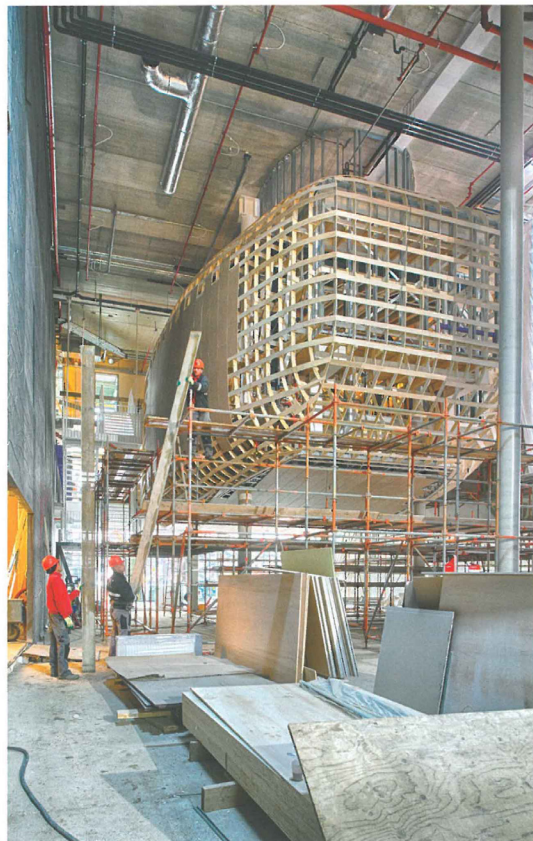
Bezoekers komen direct na de ingang in een grote ruimte. "Iedereen kan hier naar binnen. Kop koffie drinken, krantje lezen. Dit wordt de nieuwe ontmoetingsplek van de stad, een nieuwe huiskamer, een nieuwe foyer van Sittard", droomt Jeanne Dekkers hardop, zoals opgetekend in een artikel in dagblad De Limburger. De architect van het gelijknamige architectenbureau Jeanne Dekkers Architectuur uit Delft is verantwoordelijk voor een wauw-effect bij binnenkomst. De blik wordt dan namelijk getrokken naar drie zwevende bollen in de kleuren paars, grijsbruin en oranje. Overdag zijn het collegezalen, 's avonds draait Filmhuis De Domijnen in twee van de blobs kleinschalige kwaliteitsfilms waar de reguliere bioscopen veelal geen aandacht aan besteden. Dekkers geeft in het artikel toe dat de keuze voor de zwevende blobs gewaagd was, maar wel een goede. "Ik had ervoor kunnen kiezen om ze door te laten lopen tot beneden, maar op deze manier win je gewoon erg veel ruimte", verklaart ze.

Niet mogelijk

Geconfronteerd met het ontwerp van architect Dekkers concludeerde Karel Olfers in eerste instantie dat het niet mogelijk was. De projectleider van Gepla uit Elsloo had

- 1 Direct bij binnenkomst van Ligne vallen de enorme zwevende bollen op. (Foto: Bouwontwikkeling Jongen)
- 2 In het noordelijke deel van Ligne zijn een museum, een hogeschool, een filmhuis en luxe appartementen verenigd. (Foto: Hennie Retera)
- 3 Gepla heeft in eigen werkplaats wel meer dan tweehonderd verschillende typen schenkels gemaakt. (Foto: Gepla)

Het bedrijf uit Elsloo komt vaker voor dergelijke uitdagende werken te staan, aldus Olfers. "We zijn een zusterbedrijf van attractiepark Toverland in Sevenum, waar we de thematisering van de attracties verzorgen. Die expertise konden we bij dit werk goed gebruiken."

Hoge eisen

Voor de wandopbouw van de blobs werd gekozen voor metalstudprofielen die met multiplexplaten werden verstevigd en geschoord. Zowel aan de binnen- als buitenkant werden vier lagen gipsplaten met isolatie gemonteerd. "Aan de film- en collegezalen werden hoge geluidsisolatie-eisen gesteld", legt Olfers uit. "Deze werden in grote lijnen enerzijds behaald door de doos-in-dooconstructie en aan de andere kant door de gebruikte materialen gips en steenwol." Maar er was meer voor nodig, ook al omdat op de verdieping boven de blobs luxe appartementen komen. "Je hebt te maken met een houten balklaag die aan een stalen constructie vastzit. Het gipsplafond, bestaande uit eveneens vier lagen gipsplaten, moest akoestisch ontkoppeld gemonteerd worden aan die balklaag om de vereiste geluidswaarden te behalen. Dit hebben we bereikt door een speciaal Plagyp-systeem toe te passen die voor een maximale ontkoppeling zorgde. Mijn collega Helen Bovens – die verantwoordelijk was voor de volledige werkvoorbereiding en materialenstroom inclusief de aansturing van het tekenwerk en de productie in eigen werkplaats – ontdekte de juiste oplossing, namelijk toepassing van de IVI-R25-kruiskoppelingen van Nevima. Deze boden de juiste geluiddempende kwaliteiten die benodigd waren in met name de lage frequenties."

Sterrenhemel

Wie in de centrale hal naar boven kijkt, ziet als het ware een sterrenhemel. "Die heeft ons nogal wat kopzorgen bezorgd", lacht Olfers. "Het zijn in de grijsbruine zaal in totaal 450 glasvezelpuntjes en aan de binnenkant zitten er ook nog

geen referentie waar hij op terug kon vallen. "Zo'n blob had nog niemand ooit gemaakt. We moesten op zoek naar een manier om ze te kunnen maken. Daar hebben we heel wat vergaderingen aan besteed, samen met de architect en de aannemer Aannemersbedrijf Jongen en installateur Unica." Als basisconstructie was gekozen voor een staalconstructie met een betonvloer, aangebracht door de aannemer. Gepla moest de volledige opbouw en de afwerking verzorgen. "De ronde vormen van de blobs zijn gecreëerd door houten schenkels, bekleed met gipsplaten en volledig gestuukt. Wij hebben in onze eigen werkplaats wel meer dan tweehonderd verschillende typen schenkels gemaakt. Omdat de constructie taps toeloopt, hebben we om de 30 cm een doorsnede in 3D gemaakt en vervolgens de bijbehorende schenkel gefabriceerd."

eens honderd. De verlichting aan binnen- en buitenkant bij de paarse zaal wordt verzorgd door geïntegreerde ledstrips. Normaal gesproken zou je de verlichting van binnen naar buiten toe aanbrengen, maar dat was hier geen optie. De zalen moesten immers geluiddicht zijn. Daarom hebben we van buiten naar binnen moeten werken; eerst hebben we het frame van de buitenwand gezet en de buitenschil gemaakt; vervolgens heeft de elektricien de bekabeling door de buitenschil getrokken. Daarna hebben we de volledige gipsbeplating en verdere opbouw vanuit de binnenkant aangebracht."

Ten slotte heeft ook de wandbekleding in de zalen eraan bijgedragen dat de vereiste waarden zijn behaald. "De wandbekleding is gemaakt van Ecophon Wall-panel in drie verschillende kleuren, vastgezet met Omega-profielen die wij vervolgens in kleur hebben gespoten. Het totaalpakket – denk alleen al aan zo'n 10.000 m² Gyproc-platen – zorgt ervoor dat we de eisen op het gebied van geluidsisolatie van tenminste 50 dB ruimschoots hebben behaald, óók in de zéér lage frequenties", zegt de projectleider niet zonder trots.

Lichtkoepels

Je zou bijna denken dat het project alleen uit de blobs bestaat. Niets is minder waar, want Gepla was ook verantwoordelijk voor de plafonds en wanden in alle andere ruimten, zoals de gangen, kantoren en leslokalen en in het museum. En de bekleding van de wanden, voegt Olfers eraan toe. "Er waren verschillende materialen wandbekleding van verschillende diktes in het ontwerp opgenomen. Denk aan Tectiva, verzinkt staal, diverse soorten multiplex en Forbo Bulletin. Dat zorgde nog voor een heel gepuzzel om het gelijk te laten lopen. Een van de materialen – Tectiva van Eternit – vereiste een andere aanpak. Als je dit materiaal rechtstreeks op de gipsplaat verlijmt, laat de papierlaag los. Daarom hebben

we op de gipsplaten metalen profielen bevestigd waar de Tectiva vervolgens op verlijmd is."

Bij een rondgang door het gebouw valt de hoeveelheid daglicht binnen op. "We hebben hiervoor in eigen werkplaats 26 lichtkoepels in verschillende afmetingen gemaakt, waarvan 15 met een diameter van 2.400 mm en conisch verlopend naar 1.800 mm. Niet echt een standaardklusje", zegt de projectleider eufemistisch. Een benoeming die zeker geldt voor het totale, immense project.

- 4 "Aan de film- en collegezalen werden hoge geluidsisolatie-eisen gesteld. Deze werden in grote lijnen enerzijds behaald door de doos-in-dooconstructie en aan de andere kant door de gebruikte materialen gips en steenwol", legt projectleider Olfers van Gepla uit. (Foto: Gepla)
- 5 De eisen op het gebied van geluidsisolatie van tenminste 50 dB zijn ruimschoots behaald, óók in de zéér lage frequenties. (Foto: Gepla)
- 6 & 7 Het afbouwbedrijf uit Elsloo was verantwoordelijk voor het totale afbouwpakket, inclusief 26 lichtkoepels in verschillende afmetingen. (Foto: Gepla)

Bouwpartners

Oprachtgever: Bouwontwikkeling Jongen, Maastricht-Airport
 Architect: Jeanne Dekkers Architectuur, Delft
 Aannemer: Aannemersbedrijf Jongen, Landgraaf
 Montagebedrijf: Gepla, Elsloo
 Leverancier wanden: Saint-Gobain Gyproc, Vianen
 Leverancier plafonds: Ecophon, Etten-Leur